

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ
Број: 401-00-00124/2021-01/5
Датум: 30. јул 2021. године
Кнеза Милоша 20, Београд

На основу члана 11. став 2. и члана 36. став 6. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18 - аутентично тумачење), у претходном поступку, Савет Комисије за контролу државне помоћи на 79. седници, одржаној 30. јула 2021. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I УТВРЂУЈЕ СЕ постојање државне помоћи која се додељује Акционарском друштву за железнички превоз путника Србија Воз Београд-Савски венац за отклањање штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 у 2020. години.

II Државна помоћ из тачке I диспозитива **ЈЕ УСКЛАЂЕНА** са правилима за доделу државне помоћи.

III Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

Закључком Владе 05 Број: 401-10837/2020 од 24. децембра 2020. године усвојен је Програм о изменама и допунама Програма о распореду и коришћењу средстава субвенција за „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за 2020. годину, којим је, између осталог, опредељен износ од 200.000.000,00 динара, са препоруком да друштво „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. у том износу, отпише дуг Акционарском друштву за железнички превоз путника Србија Воз Београд-Савски венац (у даљем тексту: Србија Воз а.д.), по основу исплате приступа јавној железничкој инфраструктури, приступа услужним објектима којима управља управљач инфраструктуре и услуга које у њима пружа, за додатне и пратеће услуге које пружа управљач инфраструктуре, а ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 у 2020. години. Средства опредељена закључком могу да представљају потенцијалну државну помоћ у смислу члана 3. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), а исти је усвојен пре него што је Комисија за контролу државне помоћи оценила постојање и усклађеност предметне државне помоћи.

Ради утврђивања правилног и потпуног чињеничног стања, Комисија је Закључком број: 401-00-00124/2021-01/2 од 16. априла 2021. године покренула претходни поступак у вези са доделом средстава кориснику Србија Воз а.д. по основу отписа дуга. Истим закључком, Комисија је

Министарству грађевинарстава, саобраћаја и инфарструктуре (у даљем тексту: Министарство или Давалац) наложила да достави информације и податке који недвосмислено указују на тачан износ средстава који је додељен привредном друштву Србија Воз а.д.

Поступајући по Закључку Комисије, Министарство је, дана 6. маја 2021. године, доставило изјашњење на Закључак Комисије, дописом број: 401-00-00522/2021-01 од 29. априла 2021. године, уз који је достављен Захтев „Србија Воз“ а.д. број: 1/2020-1950 од 21. децембра 2020. године са Информацијом о постојању осигурања или спорова који могу бити од значаја за утврђивање оправданог трошка број: 1/2020-1950/1 од 21. децембра 2020. године, Изјава о обавези враћања прекомерене државне помоћи број: 1/2020-1950/2 од 21. децембра 2020. године, Изјава о додељеној државној помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 број: 1/2020-1950/3 од 21. децембра 2020. године, као и Извештај независног проценитеља о процени губитака „Србија Воз“ а.д. који су последица епидемије COVID-19 ради спровођења оцене даваоца државне помоћи број: 25/21-732 од 26. фебруара 2021. године. Такође, као пратећи прилог дописа достављен је и Закључак Владе 05 број: 401-11424/2020 од 14. јанура 2021. године којим се усваја Програм о распореду и коришћењу средстава субвенција за „Србија Воз“ а.д. за 2021. годину, као и Програм о распореду и коришћењу средстава субвенција за „Србија Воз“ а.д. за 2021. годину.

Увидом у достављену документацију овлашћено службено лице Комисије утврдило је да документација не садржи све потребне податке и информације за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања. С тим у вези, Закључком број: 401-00-00124/2021-01/3 од дана 29. јуна 2021. године Комисија је наложила Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре да достави доказ о томе да је друштво „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. извршило отпис дуга Србија Воз а.д, у износу од 200.000.000,00 динара, а у складу са препоруком Владе из Закључка 05 Број: 401-10837/2020 од 24. децембра 2020. године којим је усвојен Програм о изменама и допунама Програма о распореду и коришћењу средстава субвенција за „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за 2020. годину.

Поступајући по новом Закључку Комисије, Министарство је, дана 13. јула 2021. године, доставило изјашњење на тај закључак, дописом број: 401-00-00752/2021-04 од 9. јула 2021. године, уз који је достављена Одлука Одбора директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. број 4/2021-2450-540 од 11. јануара 2021. године, Записник о усаглашавању потраживања „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. од „Србија Воз“ а.д. на дан 29. децембар 2020. године, Сагласност о отпису потраживања број 1/2020-1836 од 30. децембра 2020. године, односно број 1/2020-2033 од 31. децембра 2020. године и Извод по основу картица којим је извршен отпис дуга друштву „Србија Воз“ а.д. бр. 34/2021-434.

Достављеном документацијом одговорено је у потпуности на Закључак Комисије број: 401-00-00124/2021-01/2 од 16. априла 2021. године и Закључак Комисије број: 401-00-00124/2021-01/3 од дана 29. јуна 2021. године.

- Опис мере

Закључком Владе 05 број: 401-10837/2020 од 24. децембра 2020. године, између осталог, опредељен је износ од 200.000.000,00 динара привредном друштву „Инфраструктура железнице

Србије“ а.д, са препоруком да то привредно друштво, у истом износу, отпише дуг друштву Србија Воз а.д, по основу исплате приступа јавној железничкој инфраструктури, приступа услужним објектима којима управља управљач инфраструктуре и услуга које у њима пружа, за додатне и пратеће услуге које пружа управљач инфраструктуре, а ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 у 2020. години.

Поступајући у складу са препоруком Владе, Одлуком „Инфраструктура железнице Србије” а.д број: 4/2021-2450-540 од дана 11. јануара 2021. године, отписан је дуг привредном друштву Србија Воз а.д. у износу од 200.000.000,00 динара.

Износ у хиљадама динара

	приход 2019	приход 2020	Разлика	расход 2019	расход 2020	Разлика	износ штете
Март	423,690	394,009	-29,681	514,775	589,891	75,116	-104,797
Април	428,958	309,436	-119,522	525,714	275,784	-249,930	130,408
Мај	472,002	362,286	-109,716	578,341	403,419	-174,921	65,206
Јун	487,097	615,324	128,226	1.012,195	942,541	-69,654	197,881
Јул	523,981	531,179	7,198	80,358	532,213	451,855	-444,657
Август	489,047	408,436	-80,610	559,485	351,515	-207,970	127,360
Септембар	438,539	453,268	14,729	514,870	565,634	50,765	-36,036
Октобар	467,034	424,514	-42,520	563,862	559,945	-3,917	-38,603
Новембар	464,734	329,097	-135,637	640,180	686,444	46,264	-181,901
Укупно	4,195,082	3,827,549	--367,533	4,989,779	4,907,387	-82,393	-285,140

У табели је исказана и разлика у приходима/расходима у посматраном периоду и у референтном периоду претходне године.

Мера се састоји у омогућавању Србија Воз а.д. да ван тржишних услова прибави средства из јавних извора којима ће покривати стварни губитак у пословању, настао у периоду март-новембар 2020. године проузрокован епидемијом заразне болести COVID-19.

Мера је намењена покривању оперативних трошкова пословања у укупном износу од 200.000.000,00 динара кроз отпис дуга привредног друштва Србија Воз а.д. према привредном друштву „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.

- Циљ мере

Основни циљ мере је успостављање финансијске стабилности пословања Србија Воз а.д, која је дестабилизована тешкоћама у пословању насталих услед избијања епидемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, како би могло несметано да настави са пружањем услуге железничког превоза путника.

- Давалац и корисник

Као давалац, идентификује се Министарство које је из буџета Републике Србије кориснику доделило средства у укупном износу од 200.000.000,00 динара.

Корисник средстава је Србија Воз а.д. са седиштем у Београду, улица Немањина бр. 6, МБ: 21127124, ПИБ: 109108438, које обавља железнички превоз путника, шифра делатности: 4910 - Железнички превоз путника, даљински и регионални.

Налаз и оцена Комисије

На 79. седници Савета Комисије, одржаној 30. јула 2021. године, Савет Комисије је на основу сопствених информација и података које је доставило Министарство оценио постојање државне помоћи.

- Постојање државне помоћи

Јавна средства: Средства за спровођење Закључка Владе 05 Број: 401-10837/2020 од 24. децембра 2020. године обезбеђена су у буџету Републике Србије за 2020. годину, ради надокнаде недостајућих прихода у пословању Србија Воз а.д., те наведена средства представљају јавни расход.

Економска предност и селективност: Имајући у виду да је мера предвиђена само за корисника Србија Воз а.д, наведени учесник на тржишту остварује економску предност у односу на остале учеснике на тржишту, што представља селективни приступ у додели државне помоћи.

Нарушавање конкуренције: Тржиште које се односи на делатност корисника отворено је за конкуренцију између бројних превозника путника, што подразумева да су активности на наведеном тржишту предмет конкуренције и трговине. Давање предности одређеном превознику путника, може нарушити конкуренцију.

Утицај на трговину између Републике Србије и земаља чланица ЕУ: Уколико интервенција може утицати на превоз путника и пружаоце услуга из других земаља чланица Европске уније, мера има утицај на трговину. Имајући у виду да је тржиште међународног превоза отворено за улаз било ког учесника на тржишту, па тако и превознике путника из Европске уније, имплицира да може доћи до нарушавање конкуренције и утицаја на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

Сходно претходном, а у складу са чланом 3. став 1. Закона о контроли државне помоћи, Комисија је утврдила постојање државне помоћи.

- Оцена усклађености

Комисија је оцењивала усклађеност критеријума и услова предвиђених напред наведеном мером државне помоћи у односу на правила прописана Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом

заразне болести COVID-19 („Службени гласник РС“, бр. 54/20, 126/20 и 17/21 - у даљем тексту: Уредба). Државна помоћ која се додељује ради отклањања штете проузроковане епидемијом заразне болести COVID - 19 у складу са условима и критеријумима прописаних Уредбом је усклађена државна помоћ у смислу члана 5. став 1. Закона о контроли државне помоћи.

Наиме, како је прописано наведеним чланом Закона о контроли државне помоћи, помоћ која је социјалног карактера, намењена потрошачима без дискриминације у односу на порекло робе, односно производа, који чине конкретну помоћ, односно која се додељује ради отклањања штете проузроковане природним непогодама или у другим ванредним ситуацијама у складу са законом којим се уређује смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, је увек усклађена помоћ.

Да би се нека околност могла подвести под ванредном ситуацијом потребно је да је та околност непредвидива или тешко предвидива, да има значајан обим, као и значајан економски утицај.

У Извештају о процени губитака Србија Воз а.д. који су последица епидемије COVID-19 ради спровођења оцене даваоца државне помоћи, који је дана 25. фебруара 2021. године израдио независни проценитељ, наведено је да штета коју је друштво претрпело услед пандемије COVID-19 у периоду март-новембар 2020. године износи 285,1 милион динара.

Такође, наводи се да је умањени приход последица епидемије заразне болести COVID-19 у Републици Србији.

Како је даље утврдио независни проценитељ, пандемија је имала апсолутно негативан утицај на све токове привредног и друштвеног живота и на смањење прихода свих учесника на тржишту у земљи и окружењу. Обим пословних активности је смањен у скоро свим привредним гранама, а становништво је максимално редуковало и ограничило своје кретање и путовања. Због проглашења ванредног стања у марту 2020. године, дошло је до затварања граничних прелаза, као и до обуставе саобраћаја међународних и пограничних возова за превоз путника, што је резултирало значајним поремећајем у пословању друштва Србија Воз а.д. због отказивања возова или промена траса, додатног ангажовања запослених и ванредних трошкова, а што је последично резултирало самњењем прихода.

Такође, независни проценитељ је утврдио да укупни приходи „Србија Воз“ а.д. у посматраном периоду март-новембар 2020. године износили су 3,8 милијарди динара и забележили су пад од 9% у односу на 2019. годину.

У извештају независног проценитеља се наводи и да приходи друштва по основу пружања услуга железничког превоза путника у унутрашњем и међународном транспорту, у износу од 734 милиона динара, чине 19,2% укупних прихода, од чега унутрашњи саобраћај 709 милиона динара или 18,6%, а међународни свега 25 милиона динара или 0,6% укупних прихода. Транспортни приходи мањи су за 41% у односу на исти период 2019. године. Такође, све остале врсте прихода за 2020. годину у укупном износу од 181 милион динара, нижи су у односу на претходну годину за 30% када су износили укупно 258 милиона динара.

Из извештаја је могуће закључити да је превоз путника и робе у унутрашњем и међународном саобраћају достигао је најнижи ниво у односу на дужи низ година уназад и директно утицао на драстичан пад прихода од 92% у међународном саобраћају и 24% у унутрашњем саобраћају. У унутрашњем саобраћају просечан приход по возном километру у 2020. години износио је 73,27 динара, што је за 26,44% мање у односу на 2019. годину када је просечан приход износио 99,61 динар. У међународном саобраћају просечан приход по возном километру у 2020. години износио је 181,78 динара, што је за 46,21% мање у односу на 2019. годину када је просечан приход износио 337,94 динара. Даље је наведено да је, у 2020. години, у односу на 2019. годину, остварен јпад код свих продајних мрежа Србија Воз а.д. Највећи пад прихода остварен је у приходу од продаје резервација места (постеља и лежаја) у WL/Ас/Вс колима за 77,65%.

Даље, у извештају се наводи да су укупни расходи, током целе 2020. године, углавном били на нивоу расхода остварених у 2019. години, са различитом динамиком кретања по појединим месецима. У периоду март-новембар 2020. године, укупни расходи од 4,9 милијарди динара били су мањи за свега 2% у поређењу са расходима у истом периоду 2019. године од 4,99 милијарди динара, иако су транспортни приходи, у истом периоду, били мањи за 41%.

Најзад, наводи се и да је процена губитка насталог у периоду март-новембар 2020. године извршена на основу анализе прихода и расхода остварених у истом периоду 2019. и 2020. године.

Приликом оцене стварног губитка који је настао као последица епидемије заразне болести COVID – 19, Комисија је упоредила пословање корисника у временском периоду који је погођен пандемијом са референтним периодом у претходној години. С тим у вези Комисија је узела у обзир методологију обрачуна коју је давалац користио приликом обрачуна штете (УП2019–УП2020) – (УР2019–УР2020)¹ као и чињеницу да је у периоду март-новембар 2020. године, корисник претрпео стварни губитак у износу од 285.140.000,00 милиона динара који је настао као директна последица епидемије заразне болести COVID – 19, што је у складу са чланом 3. став 1. Уредбе. Сходно изнетом, коришћен начин обрачуна оправданих трошкова је у складу са праксом Комисије² као и са праксом Европске комисије³.

У складу са наведеним, износ оправданих трошкова за доделу државне помоћи износи 285.140.000,00 милиона динара.

Закључком Владе 05 Број: 401-10837/2020 од 24. децембра 2020. године усвојен је Програм о изменама и допунама Програма о распореду и коришћењу средстава субвенција за „Инфраструктура железнице Србије” а.д. за 2020. годину и опредељен је износ од 200.000.000,00 динара, са препоруком да „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. отпише дуг Србија Воз а.д, а по основу исплате приступа јавној железничкој инфраструктури, приступа услужним објектима којима управља управљач инфраструктуре и услуга које у њима пружа, за додатне и пратеће услуге које пружа управљач инфраструктуре, ради отклањања штетних последица

¹ УП - укупни приходи, УР-укупни расходи – у посматраним периодима.

² <http://www.kkdp.gov.rs/doc/odluke/2020/Javno-gradski-saobracaj-Nov-Sad.pdf>
<http://www.kkdp.gov.rs/doc/odluke/2020/Javno-komunalno-preduzece-parking-servis-Nov-Sad.pdf>
<http://www.kkdp.gov.rs/doc/odluke/2020/DOC200121-20012021130041.pdf>

³ Одлуке Европске Комисије SA.57178 Romania – COVID-19 - Aid to Timișoara Airport и SA.57643 COVID-19: Aid to companies active in international maritime passenger transport.

проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 у 2020. години. Поступајући у складу са препоруком Владе, Одлуком „Инфраструктура железнице Србије” а.д број: 4/2021-2450-540 од дана 11. јануара 2021. године отписан је дуг привредном друштву Србија Воз а.д. у износу од 200.000.000,00 динара. Имајући у виду наведено, Комисија сматра да наведена средства представљају државну помоћ која се додељује привредном друштву Србија Воз а.д, у циљу отписивања дуга.

Средства су додељена у укупном износу од 200.000.000,00 динара, који представља 70.14% износа оправданих трошкова за период март-новембар 2020. године, што је у складу са максимално дозвољеним интензитетом прописаним чланом 3. став 3. Уредбе, којим је прописано да се државна помоћ може доделити у износу до 100% оправданих трошкова.

Прилоком одлучивања, Комисија је узела у обзир и смернице Европске Комисије *Communication from the Commission Community guidelines on State aid for railway undertakings (2008/C 184/07)*⁴ а нарочито параграф 55. и 56. који се односе на отпис дуга, у складу са којим је државна помоћ за отпис дуга у сектору железничког саобраћаја увек усклађена до дана приступања Европској унији.

Давалац је, у складу са чланом 4. став 2. тачка 1) Уредбе, доставио и Извештај о процени губитака Србија Воз а.д. који су последица епидемије COVID-19 ради спровођења оцене даваоца државне помоћи 25/21-732 од 26. фебруара 2021. године.

Даље, Комисија је утврдила да је давалац поступио у складу са чланом 4. став 2. тач. 2), 3) и 4) Уредбе и, пре доделе средстава, обезбедио од корисника Изјаву о обавези враћања прекомерене државне помоћи број: 1/2020-1950/2 од 21. децембра 2020. године, Изјаву о додељеној државној помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID – 19 број: 1/2020-1950/3 од 21. децембра 2021. године као и Информацију о постојању осигурања или спорова који могу бити од значаја за утврђивање оправданог трошка број: 1/2020-1950/1 од 21. децембра 2020. године.

Комисија напомиње да је давалац државне помоћи за отклањање штете проузроковане епидемијом заразне болести COVID-19 дужан да води евиденцију о додељеној државној помоћи и да Комисији доставља извештај о државној помоћи, у складу са чланом 6. Уредбе.

На основу свега наведеног Комисија сматра да је давалац доказао да је стварни губитак у пословању корисника настао као последица епидемије заразне болести COVID-19, да укупна висина државне помоћи не прелази износ потребан за покривање оправданих трошкова, да стварни губитак није настао као последица непоштовања позитивних прописа за време предметне епидемије, као и да корисник није одговоран за настанак штете, нити је својом непажњом допринео стварном губитку.

На основу свега наведеног, Комисија оцењује да предметна државна помоћ која је додељена ради отклањања штетних последица насталих у периоду март-новембар 2020. године у пословању Србија Воз а.д. проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, представља **усклађену** државну помоћ у смислу члана 5. став 1. Закона о контроли државне помоћи и Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A52008XC0722%2804%29>

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцима државне помоћи, који су у обавези да врше надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Имајући у виду наведено одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић с.р.

Доставити:

- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, и
- архиви.